

THE INVESTIGATION OF THE RELATIONSHIP BETWEEN SOCIAL PROBLEM-SOLVING SKILLS AND EMOTIONAL INTELLIGENCE LEVELS OF UNIVERSITY STUDENTS

Eralp Ekrem GEÇE* Murat GÖK BETÜL NUR BAYSAL*** SEYİT ÖZTÜRK******

*Milli Eğitim Bakanlığı, Sınıf Öğretmeni, eralpekrem@gmail.com, Orcid: 0000-0001-7467-8445

**Milli Eğitim Bakanlığı, Türkçe Öğretmeni, mrtgk.mrt@gmail.com, Orcid: 0009-0003-9916-1268

***Yüksek Lisans Öğrencisi, Sakarya Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, betulnurbaysal@gmail.com, Orcid: 0009-0007-7757-9929

****Yüksek Lisans Öğrencisi, Sakarya Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Programı, seyitozturk5885@gmail.com, Orcid: 0009-0007-7215-1923

Received Date: 13.11.2024 Revised Date: 17.12.2024 Accepted Date: 02.01.2025

Copyright © 2025 Eralp Ekrem GEÇE, Murat GÖK, BETÜL NUR BAYSAL, SEYİT ÖZTÜRK. This is an open access article distributed under the Eurasian Academy of Sciences License, which permits unrestricted use, distribution, and reproduction in any medium, provided the original work is properly cited.

ABSTRACT

In this problem, it is aimed that university students' intelligence levels and suitability of solving social problem. According to the obtained data, emotional intelligence levels of university students are variables that include the sufficiency of social problem solving. Relational scan model of the survey models is presented in this research. A total of 366 students, including 221 female and 145 male students studying in Afyon Kocatepe University, emerged in the sample of this research in the academic year of 2017-2018. In addition to the suppression of Göçet (2006), there is a Social Problem Inventory Short Form (SPÇE-KF) for the protection and the difficulty (2009) study. Findings by hand; the ability of students to solve social problems and the ability to solve social problems. The level of the students' ability to solve social problems depends on the level of emotional intelligence. At the same time, the level of problem solving, emotional intelligence and gender, educational status, age level and socio-economic status have a common effect. At the same time, it is seen that there is a positive relationship between educational status, age level and socioeconomic status variables and university students' emotional intelligence levels and social problem-solving abilities. The obtained literature has been interpreted and recommended in the literature.

Keywords: Emotion, Intelligence, Emotional Intelligence, Social Problem, Solving Social Problem

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN DUYGUSAL ZEKÂ DÜZEYLERİ İLE SOSYAL PROBLEM ÇÖZME BECERİLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

ÖZET

Bu araştırmada üniversite öğrencilerinin duygusal zekâ düzeyleri ile sosyal problem çözme becerileri arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmıştır. Elde edilen verilere göre üniversite öğrencilerinin duygusal zekâ düzeyleri ile sosyal problem çözme düzeyleri arasında bazı değişkenler açısından anlamlı bir farklılık olup olmadığını araştırılmıştır. Tarama modellerinden ilişkisel tarama modeli bu araştırmada kullanılmıştır. Bu araştırmanın örneklemini 2017-2018 öğretim yılında Afyon Kocatepe Üniversitesi'nde öğrenim görmekte olan 221 kız ve 145 erkek öğrenci olmak üzere toplam 366 öğrenci oluşturmaktadır. Yapılan bu araştırmada veri toplama aracı olarak Göçet (2006)'ın geliştirdiği duygusal zekâ ölçeği ile Çekici ve Güçray (2009) tarafından hazırlanmış olan Sosyal Problem Çözme Envanteri Kısa Form (SPÇE-KF) kullanılmıştır. Elde edilen bulgular; üniversite öğrencilerinin duygusal zekâ ve sosyal problem çözme düzeyleri arasındaki etkileri incelemek için yapılan analizler doğrultusunda, duygusal zekâ ve sosyal problem çözme düzeyleri arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Öğrencilerin sosyal problem çözme düzeyleri duygusal zekâ düzeyine göre farklılık göstermektedir. Aynı zamanda sosyal problem çözme düzeyi üzerinde duygusal zekâ ile cinsiyet, eğitim durumu, yaş düzeyi ve sosyo-ekonomik durumun ortak etkisi anlamlı bulunmuştur. Ayrıca cinsiyet, eğitim durumu, yaş düzeyi ve sosyo-ekonomik durum değişkenlerinde üniversite öğrencilerinin, duygusal zekâ

düzeyleri ile sosyal problem çözme düzeyleri arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Elde edilen bulgular literatür doğrultusunda yorumlanmış ve önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Duygu, Zekâ, Duygusal Zekâ, Sosyal Problem, Sosyal Problem Çözme

1. GİRİŞ

Duygu kavramı ile ilgili birçok araştırma yapılmıştır. Duygu; hüzn, umutsuzluk ve mutluluk gibi hem bilişsel hem de fizyolojik davranışları etkileyen değişkenler şeklinde tanımlanmaktadır (Feldman,1996; Çakar ve Arbak,2004). Goleman (2016) duyguları göz ardı ederek insan doğasını anlamaya çalışmayı “dar görüşlülük” olarak adlandırmıştır.

Duygu kavramı gibi zekâ kavramı ile ilgili de birçok tanım yapılmıştır. Zekânın tanımı, içinde bulundukları dönemin özelliklerini taşımakla birlikte bilimsel gelişmelerden etkilenecek şekilde yenilenmiştir. Örneğin zihin klasik anlamda “İnsanın düşünme, akıl yürütme, objektif gerçekleri algılama, yargılama ve sonuç çıkarma yeteneklerinin tamamı” şeklinde tanımlanmaktadır (<http://www.tdk.gov.tr/>). Damasio (1999)’e göre zihin, çeşitli parçaların etkileşimi ve bu parçaların bir araya gelmesiyle oluşan sistemden doğan bir kavramdır (akt: Çakar ve Arbak, 2004).

Duygularının farkında olma, duygularla başa çıkabilme, kendini motive etme, empati kurabilme ve ilişkileri yönetebilme yetenekleri duygusal zekânın alt yapısını oluşturmaktadır. Duygusal zekâ gelişimindeki aksaklıklar insanlar arası ilişkilerde sorunların ortaya çıkmasında çok önemli bir rol oynamaktadır (Tuğrul,1999).

Salovey ve Mayer duygusal zekâyı “birey kendinin ve başkalarının hislerini ve duygularını izleyebilme, bunlar arasında ayırım yapabilme ve bu süreçten elde ettiği bilgiyi kullanabilme yeteneğiyle ilgili olan sosyal zekânın bir alt formu” olarak tanımlamaktadırlar (Salovey, Peter ve John Mayer, akt: Acar,2002).

Sosyal problem çözme bireyin hayatında karşılaştığı problemleri belirlemesi veya probleme çözüm bulması, bireyin kendisini yöneten davranışsal süreçler ile bilişsel süreçler olarak belirtilmiştir (Dereli İman,2014). Sosyal problem çözme olgunlaşma, tecrübe, öğrenme ve başarı gibi faktörlerin etkisi ile gelişir ve bireylerin gelişimini ve uyumunu etkiler (Dereli İman,2013). Sosyal problem çözme becerisi, bireyin çevresiyle iletişim kurabilme yeteneğinin gelişmesi ve kendi duygularını ve başka bireylerin duygularını doğru anlama becerisi gerektirir (Yaban ve Yükselen, 2007).

1.1. Problem Durumu

Duygularıyla baş edemeyen bireyler sosyal yaşamlarında karşılaştıkları problemleri çözmeleri konusunda sorunlar yaşamaktadır. Günlük yaşamda bir problem ile karşılaşıldığında problem durumunun tanımlanması ve etkili çözüm üretilebilmesi için bireyin kendi duygularını kontrol edebilmesi ve diğer bireyi doğru anlaması gereklidir. Bu nedenle bireylerin empati kurabilmesi, ilişkileri yönetebilmesi açısından gereklidir. Duygularıyla başa çıkabilen, empati kurabilen ve ilişkilerini yönetebilme becerileri duygusal zekânın alt yapısını oluştururken, bireylerin sosyal yaşamlarında karşılaştıkları problemleri çözmeleri konusunda önemli rol oynar.

Bu sebeple bireylerin duygusal zekâ düzeyleri ile sosyal problem çözme düzeyleri arasındaki ilişkinin bazı değişkenler açısından incelenmiştir.

1.2. Araştırmanın Amacı

Bu çalışmada ilişkisel tarama modeli aracılığıyla üniversite öğrencilerinin duygusal zekâ düzeyleri ile sosyal problem çözme becerileri arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmıştır. Elde edilen verilere göre üniversite öğrencilerinin duygusal zekâ düzeyleri ile sosyal problem çözme düzeyleri arasında bazı değişkenler açısından anlamlı bir farklılık olup olmadığını araştırılmıştır.

1.3. Araştırmanın Önemi

Duygusal zekâ düzeyi yüksek olan bireyler karşılaştıkları her türlü durum karşısında empati yapabilen, azimli, çevreye uyum sağlayabilen, kendisini motive edebilen, kendisini ve duygularını kontrol altında tutabilen bireylerdir. Bu sebeple bireylerin duygusal zekâ düzeyleri ile sosyal problem çözme düzeyleri arasında yaş, cinsiyet, eğitim düzeyi ve sosyo-ekonomik durum açısından anlamlı bir farklılık olup olmadığı belirleyerek bu konuda yapılacak çalışmalar için bir kılavuz niteliği taşıması istenilmektedir.

1.4. Sayıtlar

Bu araştırmada öğrenciler, uygulanan ölçeklere verdikleri cevaplarda gereken hassasiyeti göstermişlerdir. Araştırmanın amacına ulaşmak için uygulanan ölçekler yeterli olduğu varsayılmıştır. Örneklem, evreni temsil edebilecek düzeyde seçilmiştir.

1.5. Kapsam ve Sınırlılıklar

Araştırma, Afyonkarahisar il merkezinde bulunan Afyon Kocatepe Üniversitesi ile sınırlıdır. Araştırma, üniversite öğrencileri ile sınırlıdır. Araştırma 2017-2018 öğretim yılı ile sınırlıdır.

1.6. Problem Cümlesi

Üniversite öğrencilerin duygusal zekâ düzeyleri ile sosyal problemleri çözme becerileri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

1.6.1. Alt Problemler

Bu araştırmanın genel amacı, üniversite öğrencilerinin duygusal zekâ düzeyleri ile sosyal problem çözme becerileri arasındaki ilişkinin incelenmesidir. Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara yanıt aranmaktadır.

1. Üniversite öğrencilerinin duygusal zekâ düzeylerinin dağılımı nasıldır?
2. Üniversite öğrencilerinin sosyal problem çözme düzeylerinin dağılımı nasıldır?
3. Üniversite öğrencilerinin, sosyal problem çözme düzeylerine göre duygusal zekâ düzeyleri arasında anlamlı bir fark var mıdır?
4. Üniversite öğrencilerinin, sosyal problem çözme düzeyleri ile duygusal zekâ düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?
5. Cinsiyet değişkenine göre, üniversite öğrencilerinin, sosyal problem çözme düzeyleri ile duygusal zekâ düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?
6. Yaş düzeyi değişkenine göre, üniversite öğrencilerinin, sosyal problem çözme düzeyleri ile duygusal zekâ düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?
7. Eğitim durumu değişkenine göre, üniversite öğrencilerinin, sosyal problem çözme düzeyleri ile duygusal zekâ düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?
8. Sosyo-ekonomik durumu değişkenine göre, üniversite öğrencilerinin, sosyal problem çözme düzeyleri ile duygusal zekâ düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?
9. Üniversite öğrencilerinin, sosyal problem çözme düzeyi üzerinde duygusal zekâ düzeyi ve cinsiyetin ortak etkisi anlamlı mıdır?
10. Üniversite öğrencilerinin, sosyal problem çözme düzeyi üzerinde duygusal zekâ düzeyi ve yaş düzeyinin ortak etkisi anlamlı mıdır?
11. Üniversite öğrencilerinin, sosyal problem çözme düzeyi üzerinde duygusal zekâ düzeyi ve eğitim durumunun ortak etkisi anlamlı mıdır?
12. Üniversite öğrencilerinin, sosyal problem çözme düzeyi üzerinde duygusal zekâ düzeyi ve sosyo-ekonomik durumun ortak etkisi anlamlı mıdır?

2. YÖNTEM

2.1. Araştırmanın Deseni

Birbirini etkileyebilecek iki farklı durum arasındaki ilişkilerin çeşitli değişkenler açısından incelendiği araştırmalar ilişkisel tarama modelindedir (Gençer, 2002). Yapılan bu araştırma nicel bir araştırma olup tarama modellerinden ilişkisel tarama modeli ile yapılmıştır. İlişkisel tarama modeli ile gereksinim duyulan veriler, araştırmanın hedef kitlesi olarak tanımlanan çalışma evrenindeki bireylerden ölçme aracı kullanarak toplanmıştır. Soruna ilişkin var olan durum olduğu gibi betimlenmeye çalışılmıştır (Balcı, 2007).

2.2. Araştırma Evreni ve Örneklemi

Afyonkarahisar il sınırları içerisinde Afyon Kocatepe Üniversitesi'nde öğrenim gören öğrenciler bu araştırmanın evrenini oluşturmaktadır. Bu araştırmanın örnekleme ise, evrenden seçkisiz olmayan örnekleme yöntemlerinden gelişigüzel (uygun) örnekleme yöntemi ile seçilen öğrencilerdir. Seçkisiz olmayan örnekleme yöntemleri, amaçsal, uygun ve sistematik örnekleme çeşidi olmak üzere üç örnekleme çeşidinden oluşmaktadır (Büyüköztürk vd., 2008). Uygun örnekleme, verilerin hızlı toplanmasını amaçlayan ve ulaşılabilirlik ile elverişlilik esasına dayanan yöntemdir. (Berg, 2001; akt: Aypay, 2010). Öğrencilerden 321(%87,7)'ü lisans ve 45(%12,3)'sı yüksek lisans öğrencisi olmak üzere toplam 366 öğrenciden oluşmaktadır. Lisans ve yüksek lisans öğrencilerinden 221(%60,4)'si kız, 145(%)39,6'si erkek öğrenciden oluşmaktadır.

2.3. Veri Toplama Aracı

Bu araştırmada verilerin toplanması amacıyla iki adet veri toplama aracı kullanılmıştır. Bunlardan birisi Göçet (2006) tarafından hazırlanmış olan duygusal zekâ ölçeği, diğeri ise Çekici ve Güçray (2009) tarafından hazırlanmış olan sosyal problem çözme envanteri kısa formudur (SPÇE-KF). Duygusal zekâ ölçeği 37 maddeden oluşan beşli likert türünde bir ölçektir. Duygusal zekâ ölçeğinin yapılan güvenirlik çalışması sonunda güvenirlik katsayısı 0,81 olarak tespit edilirken bu çalışmada ise 0,89 olarak hesaplanmıştır. Sosyal problem çözme envanteri kısa formu 25 maddeden oluşan beşli likert türünde bir ölçektir. Sosyal problem çözme envanteri kısa formunun yapılan güvenirlik çalışması sonunda güvenirlik katsayısı 0,85 olarak tespit edilirken yapılan bu çalışmada 0,74 olarak hesaplanmıştır.

2.4. Veri Analizi

Ölçeklerin katılım düzeyi aralığı 0.8 ve 1-1.8 aralığı hiç katılmıyorum, 1.8-2.6 aralığı katılıyorum, 2.6-3.4 aralığı biraz katılıyorum, 3.4-4.2 aralığı katılıyorum ve 4.2-5 aralığı tamamen katılıyorum olarak belirlenmiştir. Öğrencilerin duygusal zekâ düzeylerinin, sosyal problem çözme düzeyleri üzerindeki etkisini belirleyebilmek için öğrencilerin duygusal zekâ düzeyi puanları belirlenmiştir. Bunun için öğrencilerin ölçekten alabilecekleri en düşük puan olan 37 ile en yüksek puan olan 185 aralığı üç eş parçaya ayrılmıştır. Böylece 37-86 arası puan alan öğrenciler 1. düzeye, 87-136 arası puan alan öğrenciler 2. düzeye, 137-185 arası puan alan öğrenciler ise 3. düzeye atanmıştır. Duygusal zekâ düzeylerine göre sosyal problem çözme düzeyleri arasında anlamlı bir farkın olup olmadığını araştırmada t-testi; cinsiyet, eğitim durumu, sosyo-ekonomik durum ve yaş düzeyi değişkenlerine göre duygusal zekâ düzeyleri ile sosyal problem çözme düzeyleri arasında ilişki olup olmadığını araştırmada basit ve kısmi korelasyon analizi istatistik işlemleri; sosyal problem çözme düzeyleri üzerinde duygusal zekâ düzeyleri ve cinsiyet, eğitim durumu, sosyo-ekonomik durum ve yaş düzeyi değişkenlerinin ortak etkisinin olup olmadığını araştırmada iki faktörlü varyans analizi kullanılmıştır. Korelasyon katsayısını büyüklük bakımından yorumlarken 0,00-0,30 arası düşük, 0,30-0,70 arası orta ve 0,70-1,00 arası yüksek düzeyde ilişkinin var olduğu söylenebilir (Büyüköztürk, 2012).

3. BULGULAR

Bu bölümde üniversite öğrencilerinden elde edilen verilerin analizi ve yorumlanması yapılmaya çalışılmıştır.

Alt Problem 1: Üniversite öğrencilerinin duygusal zekâ düzeylerinin dağılımı nasıldır?

Tablo 1: Duygusal Zekâ Ölçeği Maddelerinin Alt Boyutlarına Ait, Frekans, Aritmetik Ortalama Değerleri ve Katılma Düzeyleri

Genel	Maddeler		1	2	3	4	5	$\bar{x}$	K.D.
Duygusal Zekâ Ölçeği	DZ1. Başkalarıyla kişisel problemlerim hakkında ne zaman konuşacağımı bilirim.	f	20	22	46	132	146		
		%	5,5	6,0	12,6	36,1	39,	,99	K.
	DZ2. Engellerle karşılaştığımda, benzer engellerle önceden de karşılaştığımı ve onların üstesinden geldiğimi anımsarım.	f	8	23	73	151	111		
		%	2,2	6,3	19,9	41,3	30,	,91	K.
	DZ3. Problemleri ele alırken ruh halimin etkisi azdır.	f	33	45	101	115	72		
		%	9,0	12,3	27,6	31,4	19,	,40	K.
	DZ4. İnsanlar bana kolaylıkla güvenir.	f	12	16	53	131	154		
		%	3,3	4,4	14,5	35,8	42,	,09	K.
	DZ5. Diğer insanlardan gelen sözel olmayan mesajları anlamakta güçlük çekerim.	f	28	48	80	96	114		
		%	7,7	13,1	21,9	26,2	31,	,60	K.
	DZ6. Hayatımdaki bazı önemli büyük olaylar neyin önemli olduğunu, neyin önemli olmadığını tekrar gözden geçirmeme yol açmıştır.	f	7	26	56	117	160		
		%	1,9	7,1	15,3	32,0	43,	,08	K.
	DZ7. Bazen konuştuğum kişinin espri mi yaptığını, ciddi mi olduğunu çıkartamam.	f	45	70	95	78	78		
		%	12,	19,1	26,0	21,3	21,	,20	B.K.
	DZ8. Ruh halim değiştiğinde yeni olanaklar görürüm / Yeni olanakların farkına varırım.	f	10	29	86	160	81		
		%	2,7	7,9	23,5	43,7	22,	,75	K.
	DZ9. Duyguların hayatımın niteliğinde / hayat tarzımda çok etkisi yoktur.	f	36	52	79	86	113		
		%	9,8	14,2	21,6	23,5	30,	,51	K.
	DZ10. Yaşadığım duyguların farkındayım.	f	14	22	53	125	152		
		%	3,8	6,0	14,5	34,2	41,	,04	K.
	DZ11. Genellikle, gelecekte iyi şeyler olacağını beklemem.	f	54	51	95	93	73		
		%	14,	13,9	26,0	25,4	19,	,22	B.K.

DZ12. Olumlu bir duygu yaşadığımda bu duyguyu nasıl sürdüreceğimi bilirim.	f	20	35	114	127	70			
	%	5,5	9,6	31,1	34,7	19,	,52	K.	
DZ13. Sosyal olaylarda ne olup ne bittiğini genellikle yanlış yorumlarım.	f	19	42	76	110	119			
	%	5,2	11,5	20,8	30,1	32,	,73	K.	
DZ14. Beni mutlu eden aktiviteleri arayıp bulurum.	f	22	26	95	117	106			
	%	6,0	7,1	26,0	32,0	29,	,71	K.	
DZ15. Başkalarına yolladığım sözel olmayan mesajlarımın farkındayım.	f	18	38	72	124	114			
	%	4,9	10,4	19,7	33,9	31,	,76	K.	
DZ16. Başkalarının üstünde bıraktığım etkiyle çok fazla ilgilenmem.	f	43	79	87	70	87			
	%	11,	21,6	23,8	19,1	23,	,00	B.K.	
DZ17. Olumlu bir ruh halinde iken problemleri çözmek kolay gelir.	f	15	28	55	106	162			
	%	4,1	7,7	15,0	29,0	44,	,02	K.	
DZ18. İnsanların yüz ifadelerini yanlış yorumlayabilirim.	f	30	58	121	93	64			
	%	8,2	15,8	33,1	25,4	17,	,28	B.K.	
DZ19. Yeni fikirlerle ortaya çıkmamda duygularımın bir yardımı olduğuna inanmam.	f	38	42	90	113	83			
	%	10,	11,5	24,6	30,9	22,	,44	K.	
DZ20. Duygularımın neden değiştiğini çoğunlukla anlayamam.	f	53	63	92	82	76			
	%	14,	17,2	25,1	22,4	20,	,18	B.K.	
DZ21. Yeni fikirlerle ortaya çıkmamda olumlu ruh halimin etkili olduğunu düşünmüyorum.	f	43	61	72	95	95			
	%	11,	16,7	19,7	26,0	26,	,38	B.K.	
DZ22. Duygularımı kontrol etmeyi güç buluyorum.	f	52	65	98	86	65			
	%	14,	17,8	26,8	23,5	17,	,13	B.K.	
DZ23. Yaşadığım duyguların kolayca farkında olabilirim.	f	22	38	80	131	95			
	%	6,0	10,4	21,9	35,8	26,	,65	K.	
DZ24. İnsanların konuşulması güç biri olduğumu söyledikleri olmuştur.	f	47	53	85	72	99			
	%	12,	17,2	23,2	19,7	27,	,31	K.	
DZ25. Aldığım görevlerin iyi sonucunu hayal ederek kendimi motive ederim.	f	14	48	67	128	109			
	%	3,8	13,1	18,3	35,0	29,	,74	K.	
DZ26. İyi bir şey yaptıklarında insanları överim.	f	14	43	90	114	105			
	%	3,8	11,7	24,6	31,1	28,	,69	K.	
DZ27. Başkalarının gönderdikleri sözel olmayan mesajların farkındayım.	f	16	23	97	121	109			
	%	4,4	6,3	26,5	33,1	29,	,78	K.	
DZ28. Başka biri kendi hayatındaki önemli bir olayı benle paylaşırken, neredeyse o olayı kendim yaşamış gibi hissederim.	f	23	33	89	117	106			
	%	5,7	9,0	24,3	32,0	29,	,69	K.	

DZ29. Duygularımda bir değişiklik hissettiğimde, yeni fikirlerle ortaya çıkmaya eğilimliyimdir.	f	23	50	118	100	75				
	%	6,3	13,7	32,2	27,3	20,	,42		K.	
DZ30. Problemleri nasıl ele alacağım da duygularım büyük bir rol oynamaz.	f	36	51	84	102	93				
	%	9,8	13,9	23,0	27,9	25,	,45		K.	
DZ31. Bir mücadeleyle / zorlukla karşı karşıya kaldığımda çabuk pes ederim çünkü başarısız olacağımı düşünürüm.	f	29	55	70	69	143				
	%	7,9	15,0	19,1	18,9	39,	,66		K.	
DZ32. Diğer insanların ne hissettiklerini sadece onlara bakmakla anlarım.	f	30	57	124	89	66				
	%	8,2	15,6	33,9	24,3	18,	,28		B.K.	
DZ33. Kötü hissettiklerinde insanların kendilerini daha iyi hissetmelerine yardımcı olurum.	f	16	28	57	123	142				
	%	4,4	7,7	15,6	33,6	38,	,95		K.	
DZ34. Engellerle uğraşmayı sürdürmeme yardım için iyi ruh halimden faydalanırım.	f	15	34	89	135	93				
	%	4,1	9,3	24,3	36,9	25,	,70		K.	
DZ35. Başkalarının ses tonlarından nasıl hissettiklerini anlamayı güç bulurum.	f	19	46	85	114	102				
	%	5,2	12,6	23,2	31,1	27,	,64		K.	
DZ36. İnsanların bazı şeyleri neden hissettiklerini anlamakta güçlük çekerim.	f	25	66	111	87	77				
	%	6,8	18,0	30,3	23,8	21,	,34		B.K.	
DZ37. Yakın arkadaşlıklar kurmayı zor bulurum.	f	55	55	58	57	121				
	%	15,	15,0	18,6	18,3	33,	,39		B.K.	

K.D.: Katılma Düzeyi, B.K.: Biraz Katılıyorum, K.: Katılıyorum,

Tablo 1 incelendiğinde, Frekansların ortalamaları, her maddenin cevapları dikkate alındığı zaman, “hiç katılmıyorum” %7.43, “katılmıyorum” %11.99, “biraz katılıyorum” %22.89, “katılıyorum” %29.35 ve “tamamen katılıyorum” %28.34 şeklinde hesaplanmıştır. Verilen tüm maddelere ait cevapların ortalaması ise 3,58 hesaplanmıştır. Sonuçlara bakıldığında tüm maddelerde ortalamalar 3.00’den yüksektir. Ölçekte toplam puanın çok olması, duygusal zekâ düzeyinin yüksek olduğunu gösterdiği için genel olarak üniversite öğrencilerinin duygusal zekâ düzeyinin yüksek olduğu söylenebilir.

Alt Problem 2: Üniversite öğrencilerinin sosyal problem çözme düzeylerinin dağılımı nasıldır?

Tablo 2: Sosyal Problem Çözme Becerisi Maddelerinin Alt Boyutlarına Ait, Frekans, Aritmetik Ortalama Değerleri ve Katılma Düzeyleri

Genel	Maddeler		1	2	3	4	5	$\bar{x}$	K.D.
Sosyal Problem Çözme Beceri Ölçeği	SP1. Çözülmesi gereken önemli bir problemim olduğunda kendimi tehdit altında hisseder ve korku duyarım.	f	94	136	92	32	12		
		%	25,7	37,2	25,1	8,7	3,3	,27	B.K.
	SP2. Karar verirken, tüm seçenekleri yeterince dikkatli bir şekilde değerlendirmem.	f	105	115	84	42	20		
		%	28,7	31,4	23,0	11,5	5,5	,34	K.
	SP3. Önemli bir karar vermem gerektiğinde kendimi huzursuz hisseder ve kendimden emin olamam.	f	77	88	114	64	23		
		%	21,0	24,0	31,1	17,5	6,3	,64	B.K.
	SP4. Bir problemi çözmeye ilişkin başlangıçtaki çabalarım başarısızlıkla sonuçlandığında, ısrar eder ve çabucak vazgeçmezsem sonunda iyi bir çözüm bulabileceğime inanırım.	f	54	54	69	68	121		
		%	14,8	14,8	18,9	18,6	33,	,40	K.
	SP5. Ne zaman bir problemim olsa, o problemin çözülebileceğine inanırım.	f	22	46	86	114	98		
		%	6,0	12,6	23,5	31,1	26,	,60	K.
	SP6. Bir problemi kendi başıma çözmeye çalışmadan önce, ilk olarak o problemin kendiliğinden çözülüp çözülmeyeceğini görmek amacıyla bir şey yapmadan öylece durup beklerim.	f	47	69	93	72	85		
		%	12,8	18,9	25,4	19,7	23,	,22	B.K.
	SP7. Bir problemi çözmeye ilişkin başlangıçtaki çabalarım başarısızlıkla sonuçlandığında, hayal kırıklığına uğrarım.	f	86	68	94	80	38		
		%	23,5	18,6	25,7	21,9	10,	,77	B.K.
	SP8. Zor bir problemle karşılaştığımda ne kadar çok çabalasam da, o problemi kendi başıma çözebileceğimden şüphe duyarım.	f	27	38	83	104	114		
		%	7,4	10,4	22,7	28,4	31,	,65	K.
	SP9. Hayatımda bir problem oluştuğunda, problemin çözümü için uğraşmayı olabildiğince uzun bir süre ertelerim.	f	24	29	80	88	145		
		%	6,6	7,9	21,9	24,0	39,	,82	K.
	SP10. Hayatımdaki problemlerle uğraşmaktan kaçınmak için her yolu denerim.	f	35	41	52	74	164		
		%	9,6	11,2	14,2	20,2	44,	,85	K.
	SP11. Zor problemler beni çok mutsuz eder.	f	88	60	88	66	64		
		%	24,0	16,4	24,0	18,0	17,	,89	B.K.
	SP12. Vermem gereken bir karar olduğunda, her seçeneğin olumlu ve olumsuz sonuçlarını tahmin etmeye çalışırım.	f	22	35	79	102	128		
		%	6,0	9,6	21,6	27,9	35,	,76	K.
	SP13. Hayatımda problemler ortaya çıktığında, mümkün olan en kısa sürede	f	55	69	100	73	69		
		%	15,0	18,9	27,3	19,9	18,	,09	B.K.

problemleri ele almak yani onlarla uğraşmak hoşuma gider.									
SP14. Bir problemi çözmeye çalışırken, aklıma gelen ilk iyi fikre göre hareket ederim.	f	57	59	108	76	56			
	%	15,6	18,9	29,5	20,8	15,	,01	B.K.	
SP15. Zor bir problemle karşılaştığımda, yeterince gayret edersem o problemi kendi başıma çözebileceğime inanırım.	f	37	40	73	102	114			
	%	10,1	10,9	19,9	27,9	31,	,59	K.	
SP16 Çözülmesi gereken bir problemim olduğunda, ilk yaptığım şeylerden biri problemle ilgili mümkün olduğu kadar çok bilgi edinmeye çalışmaktır.	f	28	40	76	113	109			
	%	7,7	10,9	20,8	30,9	29,	,64	K.	
SP17. Problemleri çözmeyi, herhangi bir şey yapılamayacak hale gelinceye kadar ertelerim.	f	30	26	76	89	145			
	%	8,2	7,1	20,8	24,3	39,	,80	K.	
SP18. Problemlerimden kaçınmaya onları çözmeye çalışmaktan daha fazla zaman harcarım.	f	32	40	62	61	171			
	%	8,7	10,9	16,9	16,7	46,	,82	K.	
SP19. Bir problemi çözmeye çalışmadan önce, neyi başarmak istediğimi tam olarak bilmek için kendime belirli bir hedef oluştururum.	f	33	45	104	104	80			
	%	9,0	12,3	28,4	28,4	21,	,42	K.	
SP20. Vermem gereken bir karar olduğunda, her seçeneğin avantaj ve dezavantajlarını gözden geçirmeye vakit ayırmam.	f	25	35	69	76	161			
	%	6,8	9,6	18,9	20,8	44,	,86	K.	
SP21. Bir çözümü uygulamaya koyduktan sonra, durumun ne kadar iyi yönde değiştiğini mümkün olduğunca dikkatli bir biçimde değerlendirmeye çalışırım.	f	22	49	82	127	86			
	%	6,0	13,4	22,4	34,7	23,	,56	K.	
SP22. Karşılaştığım bir problemi, olumlu bir şekilde yararlanacağım “bir fırsat” ya da “üstesinden gelinecek bir durum” olarak görmeye çalışırım.	f	36	28	90	106	96			
	%	9,8	10,4	24,6	29,0	26,	,51	K.	
SP23. Bir problemi çözmeye çalışırken, yeni fikirler üretmez hale gelinceye dek mümkün olduğu kadar çok seçenek düşünürüm.	f	20	59	91	110	86			
	%	5,5	16,1	24,9	30,1	23,	,50	K.	
SP24. Karar verirken, her seçeneğin sonuçları üzerinde pek fazla düşünmeden sezgilerimle hareket ederim.	f	38	56	109	91	72			
	%	10,4	15,3	29,8	24,9	19,	,28	B.K.	
SP25. Karar verirken çok ani ve düşünmeden hareket ederim.	f	43	48	74	74	127			
	%	11,7	13,1	20,2	20,2	34,	,53	K.	

K.D.: Katılma Düzeyi, B.K.: Biraz Katılıyorum, K.: Katılıyorum,

Tablo 2 incelendiğinde, Frekansların ortalamaları, her maddenin cevapları dikkate alındığı zaman, “hiç katılmıyorum” %7.69, “katılmıyorum” %11.82, “biraz katılıyorum” %22.11, “katılıyorum” %29.96 ve “tamamen katılıyorum” %28.42 şeklinde hesaplanmıştır. Verilen tüm maddelere ait cevapların ortalaması ise 3,35 hesaplanmıştır. Sonuçlara bakıldığında tüm maddelerde ortalamalar 3.00’den yüksektir. Ölçekte toplam puanın çok olması, sosyal problem çözme beceri düzeyinin yüksek olduğunu gösterdiği için genel olarak üniversite öğrencilerinin sosyal problem çözme beceri düzeyinin yüksek olduğu söylenebilir.

Alt Problem 3: Üniversite öğrencilerinin, sosyal problem çözme düzeylerine göre duygusal zekâ düzeyleri arasında anlamlı bir fark var mıdır?

Tablo 3: Öğrencilerin Sosyal Problem Çözme Düzeylerinin, Duygusal Zekâ Düzeylerine Göre Farklılığına İlişkin Varyans Analizi Sonuçları

Duygusal Zekâ Düzeyi	n	$\bar{X}$	S.D.	S.E.	F	p	Farkın Kaynağı
Düşük	9	60,33	4,74	1,58	85,12	,00	1-2
Orta	185	78,96	9,79	,72			1-3
Yüksek	172	90,16	9,91	,75			2-3
Toplam	366	84,76	11,80	,61			

Tablo 3 incelendiğinde; öğrencilerin sosyal problem çözme düzeyleri ile duygusal zekâ düzeyleri arasında anlamlı bir fark vardır ($p: .00$, $p < .05$). Farkın kaynağına ulaşabilmek için leneve istatistik sonucuna bakılarak p değerinin .11 olduğu görülmüş ve bu değer .05'ten büyük olduğu için post hoc testlerinden, karşılaştırılacak grup sayılarının çok olması ve gruplar arası varyansın da eşit olmaması durumunda, homojen olan gruplarda çok sık kullanılan Scheffe sonuçlarına bakılmıştır. Scheffe testi sonuçlarına göre duygusal zekâ düzeyi düşük olan ile duygusal zekâ düzeyi orta olan, duygusal zekâ düzeyi düşük olan ile duygusal zekâ düzeyi yüksek olan ve duygusal zekâ düzeyi orta olan ile duygusal zekâ düzeyi yüksek olan arasında anlamlı bir fark bulunmuştur. Öğrencilerin duygusal zekâ düzeyi yükseldikçe öğrencilerin sosyal problem çözme düzeylerinin de yükseldiği görülmüştür.

Alt Problem 4: Üniversite öğrencilerinin, sosyal problem çözme düzeyleri ile duygusal zekâ düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

Tablo 4: Öğrencilerin Duygusal Zekâ Düzeyleri ve Sosyal Problem Çözme Düzeyleri Arasındaki İlişki

	n	Pearson Correlation	p
Duygusal Zekâ	366	,569**	,000
Sosyal Problem Çözme	366		

Tablo 4'e göre; öğrencilerin duygusal zekâ düzeyleri ile sosyal problem çözme beceri düzeyleri arasında bir ilişkinin olup olmadığını ortaya koymak için yapılan basit doğrusal korelasyon işlemi, duygusal zekâ ve sosyal problem çözme beceri düzeyleri arasında, pozitif yönde ve orta düzeyde bir ilişki olduğunu göstermektedir ($r: .569$, $p < .01$).

Alt Problem 5: Cinsiyet değişkenine göre, üniversite öğrencilerinin, sosyal problem çözme düzeyleri ile duygusal zekâ düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

Tablo 5: Öğrencilerin Cinsiyetine Göre Duygusal Zekâ Düzeyleri ile Sosyal Problem Çözme Düzeyleri Arasındaki İlişki

Cinsiyet		n	Pearson Correlation	p	z fark
Kız	Duygusal Zekâ	221	,499**	,000	2,504
	Sosyal Problem Çözme	221			
Erkek	Duygusal Zekâ	145	,674**	,000	
	Sosyal Problem Çözme	145			

Tablo 5'e göre; kız ve erkek öğrencilerin duygusal zekâ düzeyleri ile sosyal problem çözme beceri düzeyleri arasında bir ilişkinin olup olmadığını ortaya koymak için yapılan basit doğrusal korelasyon işlemi, duygusal zekâ ve sosyal problem çözme beceri düzeyleri arasında, pozitif yönde ve orta düzeyde bir ilişki olduğunu göstermektedir. Hesaplanan fark değeri, anlamlılık sınırını gösteren kritik z değerinden büyük olduğu için, $(2.504 > 1.96)$ yokluk hipotezi reddedilmiştir. Buna göre kız öğrencilere ait duygusal zekâ ve sosyal problem çözme beceri ilişkisi ($r: .499$, $p < .01$) ile erkek öğrencilere ait duygusal zekâ ve sosyal problem çözme beceri ilişkisi ($r: .674$, $p < .01$) arasında anlamlı bir fark vardır ($p < .05$). Bu durumda cinsiyetin, duygusal zekâ ve sosyal problem çözme beceri arası ilişkinin düzeyi üzerinde anlamlı bir etkisi gözlenmiştir.

Alt Problem 6: Yaş düzeyi değişkenine göre, üniversite öğrencilerinin, sosyal problem çözme düzeyleri ile duygusal zekâ düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

Tablo 6: Öğrencilerin Eğitim Durumuna Göre Duygusal Zekâ Düzeyleri ile Sosyal Problem Çözme Düzeyleri Arasındaki İlişki

Eğitim Durumu	n	Pearson Correlation	p	z fark
Lisans	Duygusal Zekâ 321	,559**	,000	,741
	Sosyal Problem Çözme 321			
Yüksek Lisans	Duygusal Zekâ 45	,637**	,000	
	Sosyal Problem Çözme 45			

Tablo 6'e göre; lisans ve yüksek lisans öğrencilerinin duygusal zekâ düzeyleri ile sosyal problem çözme beceri düzeyleri arasında bir ilişkinin olup olmadığını ortaya koymak için yapılan basit doğrusal korelasyon işlemi, duygusal zekâ ve sosyal problem çözme beceri düzeyleri arasında, pozitif yönde ve orta düzeyde bir ilişki olduğunu göstermektedir. Hesaplanan fark değeri, anlamlılık sınırını gösteren kritik z değerinden küçük olduğu için, $(.741 < 1.96)$ yokluk hipotezi kabul edilmiştir. Buna göre lisans öğrencilerine ait duygusal zekâ ve sosyal problem çözme beceri ilişkisi ($r: .559$, $p < .01$) ile yüksek lisans öğrencilerine ait duygusal zekâ ve sosyal problem çözme beceri ilişkisi ($r: .637$, $p < .01$) arasında anlamlı bir fark yoktur ($p > .05$). Bu durumda eğitim durumunun, duygusal zekâ ve sosyal problem çözme beceri arası ilişkinin düzeyi üzerinde anlamlı bir etkisi gözlenmemiştir.

Alt Problem 7: Eğitim durumu değişkenine göre, üniversite öğrencilerinin, sosyal problem çözme düzeyleri ile duygusal zekâ düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

Tablo 7: Öğrencilerin Sosyo-Ekonomik Durumuna Göre Duygusal Zekâ Düzeyleri ile Sosyal Problem Çözme Düzeyleri Arasındaki İlişki

Ekonomik Durum	n	Pearson Correlation	p
0-1500 TL	Duygusal Zekâ 178	,535**	,000
	Sosyal Problem Çözme 178		
1500-3000 TL	Duygusal Zekâ 138	,621**	,000
	Sosyal Problem Çözme 138		
3000+ TL	Duygusal Zekâ 50	,530**	,000
	Sosyal Problem Çözme 50		

Tablo 7'e göre; sosyo-ekonomik durumu 0-1500 TL arasında olan öğrencilerin, duygusal zekâ düzeyleri ile sosyal problem çözme düzeyleri arasında ilişki incelendiğinde, sosyo-ekonomik durumu 0-1500 TL arasında olan öğrencilerin duygusal zekâ düzeyleri ile sosyal problem çözme düzeyleri arasında pozitif yönde orta düzeyde bir ilişki olduğu görülmektedir ($r:.535, p<.01$).

Tablo 7'e göre; sosyo-ekonomik durumu 1500-3000 TL arasında olan öğrencilerin, duygusal zekâ düzeyleri ile sosyal problem çözme düzeyleri arasındaki ilişki incelendiğinde, sosyo-ekonomik durumu 1500-3000 TL arasında olan öğrencilerin duygusal zekâ düzeyleri ile sosyal problem çözme düzeyleri arasında pozitif yönde orta düzeyde bir ilişki olduğu görülmektedir ($r:.621, p<.01$).

Tablo 7'e göre; sosyo-ekonomik durumu 3000 TL üzerinde olan öğrencilerin, duygusal zekâ düzeyleri ile sosyal problem çözme düzeyleri arasındaki ilişki incelendiğinde, sosyo-ekonomik durumu 3000 TL üzerinde olan öğrencilerin duygusal zekâ düzeyleri ile sosyal problem çözme düzeyleri arasında pozitif yönde orta düzeyde bir ilişki olduğu görülmektedir ($r:.530, p<.01$).

Alt Problem 8: Sosyo-ekonomik durumu değişkenine göre, üniversite öğrencilerinin, sosyal problem çözme düzeyleri ile duygusal zekâ düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

Tablo 8: Öğrencilerin Yaş Düzeyine Göre Duygusal Zekâ Düzeyleri ile Sosyal Problem Çözme Düzeyleri Arasındaki İlişki

Yaş Düzeyi		n	Pearson Correlation	p
18-19	Duygusal Zekâ	122	,608**	,000
	Sosyal Problem Çözme	122		
20-21	Duygusal Zekâ	142	,500**	,000
	Sosyal Problem Çözme	142		
22-23	Duygusal Zekâ	69	,585**	,000
	Sosyal Problem Çözme	69		
24+	Duygusal Zekâ	33	,752**	,000
	Sosyal Problem Çözme	33		

Tablo 8'e göre; yaş düzeyi 18-19 arasında olan öğrencilerin, duygusal zekâ düzeyleri ile sosyal problem çözme düzeyleri arasında ilişki incelendiğinde, yaş düzeyi 18-19 arasında olan öğrencilerin duygusal zekâ düzeyleri ile sosyal problem çözme düzeyleri arasında pozitif yönde orta düzeyde bir ilişki olduğu görülmektedir [(p:.000, $p<0.01$, Pearson Correlation:.608, ($r:.608, p<.01$)).

Tablo 8'e göre; yaş düzeyi 20-21 arasında olan öğrencilerin, duygusal zekâ düzeyleri ile sosyal problem çözme düzeyleri arasında ilişki incelendiğinde, yaş düzeyi 20-21 arasında olan öğrencilerin duygusal zekâ düzeyleri ile sosyal problem çözme düzeyleri arasında pozitif yönde orta düzeyde bir ilişki olduğu görülmektedir ($r:.500, p<.01$).

Tablo 8'e göre; yaş düzeyi 22-23 arasında olan öğrencilerin, duygusal zekâ düzeyleri ile sosyal problem çözme düzeyleri arasında ilişki incelendiğinde, yaş düzeyi 22-23 arasında olan öğrencilerin duygusal zekâ düzeyleri ile sosyal problem çözme düzeyleri arasında pozitif yönde orta düzeyde bir ilişki olduğu görülmektedir ($r:.585, p<.01$).

Tablo 8'e göre; yaş düzeyi 24 üzerinde olan öğrencilerin, duygusal zekâ düzeyleri ile sosyal problem çözme düzeyleri arasında ilişki incelendiğinde, yaş düzeyi 24

üzerinde olan öğrencilerin duygusal zekâ düzeyleri ile sosyal problem çözme düzeyleri arasında pozitif yönde orta düzeyde bir ilişki olduğu görülmektedir ($r:.742$, $p<.01$).

Alt Problem 9: Üniversite öğrencilerinin, sosyal problem çözme düzeyi üzerinde duygusal zekâ düzeyi ve cinsiyetin ortak etkisi anlamlı mıdır?

Tablo 9: Öğrencilerin Duygusal Zekâ Düzeyleri ve Cinsiyete Göre Sosyal Problem Çözme Düzeylerinin İki Faktörlü Varyans Analizi Sonuçları

Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	df	Kareler Ortalaması	F	p
Duygusal Zekâ	16521,47	2	8260,73	87,349	,000
Cinsiyet	36,51	1	36,51	,386	,535
Duygusal Zekâ*Cinsiyet	508,23	2	254,11	2,687	,069
Hata	34045,62	360	94,57		
Toplam	2619131,00	366			

Duygusal zekâ düzeyinin ve cinsiyetin, sosyal problem çözme beceri düzeyi üzerinde etkisini belirlemek için ilişkisiz örneklem için iki faktörlü varyans analizi yapılmıştır. Yapılan analizlere göre; duygusal zekâ grupları dikkate alınmadan kız öğrencilerle erkek öğrencilerin sosyal problem çözme beceri puan ortalamaları arasında anlamlı fark yoktur ($F:.38$, $p:.53$, $p>.05$). Cinsiyet grupları dikkate alınmadan duygusal zekâ düzey grupları arasında sosyal problem çözme beceri puan ortalamalarının en az ikisi arasında anlamlı fark vardır ($F:87.34$, $p:.00$, $p<.05$). Üniversite öğrencilerinin sosyal problem çözme beceri düzeyi üzerinde, cinsiyetin ve duygusal zekânın ortak etkisi anlamlı bulunmamıştır ($F:.2.68$, $p:.06$, $p>.05$).

Alt Problem 10: Üniversite öğrencilerinin, sosyal problem çözme düzeyi üzerinde duygusal zekâ düzeyi ve yaş düzeyinin ortak etkisi anlamlı mıdır?

Tablo 10: Öğrencilerin Duygusal Zekâ Düzeyleri ve Ekonomik Duruma Göre Sosyal Problem Çözme Düzeylerinin İki Faktörlü Varyans Analizi Sonuçları

Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	df	Kareler Ortalaması	F	p
Duygusal Zekâ	14404,60	2	7202,30	75,669	,000
Ekonomik Durum	83,44	2	41,72	,438	,645
Duygusal Zekâ*Ekonomik Durum	359,76	2	179,88	1,890	,153
Hata	34170,08	359	95,18		
Toplam	2619131,00	366			

Duygusal zekâ düzeyinin ve ekonomik durumun, sosyal problem çözme beceri düzeyi üzerinde etkisini belirlemek için ilişkisiz örneklem için iki faktörlü varyans analizi yapılmıştır. Yapılan analizlere göre; duygusal zekâ grupları dikkate alınmadan ekonomik durumun sosyal problem çözme beceri puan ortalamaları arasında anlamlı fark yoktur ($F:.43$, $p:.64$, $p>.05$). Ekonomik durum grupları dikkate alınmadan duygusal zekâ düzey grupları arasında sosyal problem çözme beceri puan ortalamalarının en az ikisi arasında anlamlı fark vardır ($F:75.66$, $p:.00$, $p<.05$). Üniversite öğrencilerinin sosyal problem çözme beceri düzeyi üzerinde, ekonomik durumun ve duygusal zekânın ortak etkisi anlamlı bulunmamıştır ($F:.1.89$, $p:.15$, $p>.05$).

Alt Problem 11: Üniversite öğrencilerinin, sosyal problem çözme düzeyi üzerinde duygusal zekâ düzeyi ve eğitim durumunun ortak etkisi anlamlı mıdır?

Tablo 11: Öğrencilerin Duygusal Zekâ Düzeyleri ve Yaş Düzeyine Göre Sosyal Problem Çözme Düzeylerinin İki Faktörlü Varyans Analizi Sonuçları

Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	df	Kareler Ortalaması	F	p
Duygusal Zekâ	15113,39	2	7556,69	79,169	,000
Yaş Düzeyi	134,68	3	44,89	,470	,703
Duygusal Zekâ*Yaş Düzeyi	565,10	4	141,27	1,480	,208
Hata	33980,25	356	95,45		
Toplam	2619131,00	366			

Duygusal zekâ düzeyinin ve yaş düzeyinin, sosyal problem çözme beceri düzeyi üzerinde etkisini belirlemek için ilişkisiz örneklemeler için iki faktörlü varyans analizi yapılmıştır. Yapılan analizlere göre; duygusal zekâ grupları dikkate alınmadan yaş düzeyinin sosyal problem çözme beceri puan ortalamaları arasında anlamlı fark yoktur ($F:47, p:70, p>.05$). Yaş düzeyi grupları dikkate alınmadan duygusal zekâ düzey grupları arasında sosyal problem çözme beceri puan ortalamalarının en az ikisi arasında anlamlı fark vardır ($F:79.16, p:.00, p<.05$). Üniversite öğrencilerinin sosyal problem çözme beceri düzeyi üzerinde, yaş düzeyinin ve duygusal zekânın ortak etkisi anlamlı bulunmamıştır ($F:1.48, p:.20, p>.05$).

Alt Problem 12: Üniversite öğrencilerinin, sosyal problem çözme düzeyi üzerinde duygusal zekâ düzeyi ve sosyo-ekonomik durumun ortak etkisi anlamlı mıdır?

Tablo 12: Öğrencilerin Duygusal Zekâ Düzeyleri ve Eğitim Durumuna Göre Sosyal Problem Çözme Düzeylerinin İki Faktörlü Varyans Analizi Sonuçları

Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	df	Kareler Ortalaması	F	p
Duygusal Zekâ	11280,74	2	5640,37	59,201	,000
Eğitim Durumu	114,46	1	114,46	1,201	,274
Duygusal Zekâ*Eğitim Durumu	143,62	1	143,62	1,507	,220
Hata	34394,16	361	95,27		
Toplam	2619131,00	366			

Duygusal zekâ düzeyinin ve eğitim durumunun, sosyal problem çözme beceri düzeyi üzerinde etkisini belirlemek için ilişkisiz örneklemeler için iki faktörlü varyans analizi yapılmıştır. Yapılan analizlere göre; duygusal zekâ grupları dikkate alınmadan eğitim durumunun sosyal problem çözme beceri puan ortalamaları arasında anlamlı fark yoktur ($F:1.20, p:.27, p>.05$). Eğitim durumu grupları dikkate alınmadan duygusal zekâ düzey grupları arasında sosyal problem çözme beceri puan ortalamalarının en az ikisi arasında anlamlı fark vardır ($F:59.20, p:.00, p<.05$). Üniversite öğrencilerinin sosyal problem çözme beceri düzeyi üzerinde, eğitim durumunun ve duygusal zekânın ortak etkisi anlamlı bulunmamıştır ($F:1.50, p:.22, p>.05$).

4. SONUÇ VE ÖNERİLER

Yapılan bu çalışmada, ölçme araçları aracılığıyla toplanan verilerin analizi sonucunda duygusal zekâ ölçeği için, öğrencilerin “hiç katılmıyorum” %7.43, “katılmıyorum” %11.99, “biraz katılıyorum” %22.89, “katılıyorum” %29.35 ve “tamamen katılıyorum” %28.34 cevabını verdikleri görülmektedir. Üniversite öğrencilerinin en çok verdiği cevap katılıyorum olmuştur. Tüm maddelere ait cevaplar 3,58 olduğu görülmüş ve üniversite öğrencilerinin duygusal zekâ düzeylerinin yüksek olduğu sonucuna varılmıştır. Sosyal problem çözme envanteri için, öğrencilerin “hiç katılmıyorum” %7.69, “katılmıyorum” %11.82, “biraz katılıyorum” %22.11, “katılıyorum” %29.96 ve “tamamen katılıyorum” %28.42 cevabını verdikleri görülmektedir. Üniversite öğrencilerinin en çok verdiği cevap katılıyorum olmuştur. Tüm maddelere ait cevaplar 3,35 olduğu görülmüş ve üniversite öğrencilerinin duygusal zekâ düzeylerinin yüksek olduğu sonucuna varılmıştır.

Araştırmada, cinsiyet eğitim durumu, sosyo ekonomik durum ve yaş düzeyine göre üniversite öğrencilerinin, sosyal problem çözme düzeyleri ile duygusal zekâ düzeylerine ilişki araştırılmıştır. Sonuçlar doğrultusunda cinsiyet, sosyo ekonomik durum ve yaş düzeyi değişkenlerine göre duygusal zekâ ve sosyal problem çözme beceri arası ilişkinin düzeyi üzerinde anlamlı bir etkisi olduğu görülürken eğitim durumu değişkenine göre duygusal zekâ ve sosyal problem çözme beceri arası ilişkinin düzeyi üzerinde anlamlı bir etki görülmemiştir.

Araştırmada, cinsiyet değişkenine göre, üniversite öğrencilerinin, sosyal problem çözme düzeyleri ile duygusal zekâ düzeylerine ilişkin basit doğrusal korelasyon işlemi yapılmıştır. Sonuçlar doğrultusunda kız öğrencilere ait duygusal zekâ ve sosyal problem çözme beceri ilişkisi ile erkek öğrencilere ait duygusal zekâ ve sosyal problem çözme beceri ilişkisi arasında anlamlı bir fark vardır. Bu durumda cinsiyetin, duygusal zekâ ve sosyal problem çözme beceri arası ilişkinin düzeyi üzerinde anlamlı bir etkisi görülmüştür.

Araştırmada, eğitim durumu değişkenine göre, üniversite öğrencilerinin, sosyal problem çözme düzeyleri ile duygusal zekâ düzeylerine ilişkin basit doğrusal korelasyon işlemi yapılmıştır. Sonuçlar doğrultusunda lisans öğrencilerine ait duygusal zekâ ve sosyal problem çözme beceri ilişkisi ile yüksek lisans öğrencilerine ait duygusal zekâ ve sosyal problem çözme beceri ilişkisi arasında anlamlı bir fark olmadığı görülmektedir. Bu durumda eğitim durumunun, duygusal zekâ ve sosyal problem çözme beceri arası ilişkinin düzeyi üzerinde anlamlı bir etkisi görülmemiştir.

Araştırmada, sosyo ekonomik durum değişkenine göre, üniversite öğrencilerinin, sosyal problem çözme düzeyleri ile duygusal zekâ düzeylerine ilişkin basit doğrusal korelasyon işlemi yapılmıştır. Sonuçlar doğrultusunda sosyo ekonomik durumunun, duygusal zekâ ve sosyal problem çözme beceri arası ilişkinin düzeyi üzerinde anlamlı bir etkisi görülmüştür.

Araştırmada, yaş düzeyi değişkenine göre, üniversite öğrencilerinin, sosyal problem çözme düzeyleri ile duygusal zekâ düzeylerine ilişkin basit doğrusal korelasyon işlemi yapılmıştır. Sonuçlar doğrultusunda yaş düzeyinin, duygusal zekâ ve sosyal problem çözme beceri arası ilişkinin düzeyi üzerinde anlamlı bir etkisi görülmüştür.

İşmen (2001)'in, Duygusal Zekâ Ve Problem Çözme üzerine yapmış olduğu çalışmada 19 yaş ve altı – 26 yaş ve üstü yaş grubunda duygusal zekâ ve problem çözme becerilerinin yaşa göre farklılaşmadığı saptanmıştır. Ayrıca, duygusal zekâ seviyesi arttıkça problem çözme becerisi algısında da artış olduğu görülmüştür. Bu sonuç, yapılan bu araştırma ile örtüşmektedir.

Yapılan bu çalışmada öğrencilerin duygusal zekâ düzeyleri ile sosyal problem çözme beceri düzeyleri arasında bir ilişkinin olup olmadığını ortaya koymak için t-testi yapılmıştır.

Duygusal zekâ ve sosyal problem çözme beceri düzeyleri arasında, pozitif yönde ve anlamlı düzeyde bir ilişki olduğu görülmektedir.

İşmen (2001)'in, Duygusal Zekâ Ve Problem Çözme üzerine yapmış olduğu araştırma sonucunda 19 yaş ve altı – 26 yaş ve üstü yaş grubunda duygusal zekâ ve problem çözme becerilerinin yaşa göre farklılaşmadığı saptanmıştır. Bu sonuç, yapılan bu araştırmayı desteklemektedir.

Karabulutlu ve ark (2011)'nin Öğrenci hemşirelerle yapmış olduğu Öğrencilerin Duygusal Zekâ Düzeyleri ile Problem Çözme Becerileri Arasındaki İlişki adlı araştırma kapsamında hemşirelik öğrencilerinin duygusal zekâ ve alt boyutları puan ortalamaları ile problem çözme puan ortalamaları arasında negatif yönde istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu saptanmıştır.

Yılmaz (2012)'nin, 60-72 Aylık Çocukların Duyguları Anlama Becerilerinin Sosyal Problem Çözme Becerilerine Etkisinin İncelenmesi adlı araştırma kapsamında çocukların sosyal problem çözme becerilerinin duyguları anlama becerilerine göre farklılaşıp farklılaşmadığını test etmek amacıyla yapılan Tek yönlü varyans analizi (anova) sonucu istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Bu sonuca göre çocukların duyguları anlama becerileri arttıkça sosyal problem çözme beceri puan ortalamalarının da arttığı görülmektedir.

Nazlı (2013)'ün, Hemşirelerde Duygusal Zekâ ve Problem Çözme Becerileri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi: Konya İli Örneği adlı araştırma kapsamındaki hemşirelerin duygusal zekâ puanları ile problem çözme puanları arasında yapılan korelasyon analizi sonucunda iki değişken arasında negatif yönlü, orta düzeyde istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişkinin olduğu saptanmıştır.

Bu araştırmanın bulguları sınırlılıkları doğrultusunda değerlendirilerek aşağıdaki önerilerde bulunulabilir. Bu araştırma Afyonkarahisar ilinde yer alan Afyon Kocatepe Üniversite öğrencileri ile sınırlı tutulmuştur. Dolayısıyla araştırmayı genellemek adına Türkiye'nin başka bölgelerinde de uygulanması önerilebilir. Farklı yaş gruplarında daha fazla çeşitlilik sağlanarak bir araştırma yapılması tavsiye edilebilir. Bu araştırmada lisans ve yüksek lisans öğrencilerinden oluşan bir örneklem oluşturulmuştur. Genellemeyi sağlamak amacıyla çeşitlilik artırılabilir ve önlisans mezunlarının da dahil olduğu bir örneklem oluşturulabilir. Duygusal zekâ düzeylerini ile sosyal problem çözme becerilerini etkileyebilecek farklı değişkenler belirlenerek bunları arasındaki durumlar incelenebilir.

REFERENCES

- Acar, F. (2002). Duygusal Zekâ Ve Liderlik. *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 12, 53-68
- Aypay, A. (2010). Genel Öz Yeterlik Ölçeği'nin (Göyö) Türkçe'ye Uyarlama Çalışması. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11(2).
- Balcı, A. (2007). Sosyal Bilimlerde Araştırma. Ankara: Pegem Yayıncılık
- Büyüköztürk, Ş. (2012). Sosyal Bilimler İçin Veri Analizi El Kitabı, Ankara: Pegem Akademi
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E. K., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. Ve Demirel, F. (2008). Bilimsel Araştırma Yöntemleri (2. Baskı). Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Çakar, U., & Arbak, Y. (2004). Modern Yaklaşımlar Işığında Değişen Duygu-Zekâ İlişkisi Ve Duygusal Zekâ. *Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Cilt:6 Sayı:3 Sayfa:23-48.

- Çekici, F. & Gürçay, S. (2012). *Problem Çözme Terapisine Dayalı Beceri Geliştirme Çözme Becerilerine Etkisinin İncelenmesi* (Doctoral Dissertation, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü).
- Dereli İman, E. (2014). Değerler Eğitimi Programının 5-6 Yaş Çocukların Sosyal Gelişimine çocukların Sosyal Problem Çözme becerilerinin incelenmesi. *Journal Of Society & Social Work*, 18(1).
- Dereli-İman, E. (2013). Çocuklar İçin Sosyal Problem Çözme Ölçeği'nin 6 Yaş Grubu İçin Etkisi: Sosyal Beceri, Psiko-Sosyal Gelişim Ve Sosyal Problem Çözme Becerisi. *Kuram Ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 14(1), 249-268.
- Genç, A. (2002). Öğretmenlerin İş Doyumu İle Mesleki Tükenmişlik Düzeyleri Arasındaki Grubunun Üniversite Öğrencilerinin Sosyal Problem Çözme Becerileri, Öfkeyle İlişkili Davranış Ve Düşünceler İle Sürekli Kaygı Düzeylerine Etkisi. Çukurova Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Cilt 21, Sayı 2, 2012, Sayfa 103-128
- Goleman, D. (2016). Duygusal Zekâ (Eq) (Çev. Banu Seçkin Yüksel), Varlık Yayınları, İstanbul.
- Karabulutlu, E. Y., Yılmaz, S., & Yurttaş, A. (2011). Öğrencilerin Duygusal Zekâ Düzeyleri İle Problem Çözme Becerileri Arasındaki İlişki. *Psikiyatri Hemşireliği Dergisi*, 2(2), 75-79.
- Nazlı, S. (2013). Hemşirelerde Duygusal Zekâ Ve Problem Çözme Becerileri Arasındaki
- Tuğrul, C. (1999). Duygusal Zekâ. *Klinik Psikiyatri*, 1, 12-20.
- Türkiye Uyarlaması Ve Okul Öncesi Davranış Problemleri İle Sosyal Problem Çözme Becerileri Arasındaki İlişkiler. *Kuram Ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 13(1), 479-498.
- Yaban, E. H., & Yükselen, A. (2007). Korunmaya Muhtaç Yedi-On Bir Yaş grubundaki İlişkilerin İncelenmesi: Konya İli Örneği (Doctoral Dissertation, Selçuk Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü).
- Yılmaz, E. (2012). 60-72 Aylık Çocukların Duyguları Anlama Becerilerinin Sosyal Problem İlişki. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eskişehir.